

WANTROUWEN STUDENTEN RICHTING DOCENTEN EN LESMATERIAAL

Relevant voor: lerarenopleidingen

Opgesteld door: Marit Montsanto

Aanpak: Interviews met docenten uit het MBO

Vorm: Casus gebaseerd op de praktijk

Docent Joël geeft burgerschapsonderwijs op een school in de Randstad. In de lessen besteedt hij aandacht aan verschillende onderwerpen. Ook thema's die gevoelig liggen, zoals slavernijverleden, de Holocaust of de multiculturele samenleving. Joël vindt het belangrijk om de mbo-studenten te leren dat alles bespreekbaar is en ziet het als zijn taak om daarin te begeleiden.

Om studenten te betrekken bij de lessen, maakt Joël regelmatig gebruik van werkvormen waarbij de studenten aan zet zijn. Vandaag staat er een debat op het programma. De studenten hebben zich moeten voorbereiden. Er worden drie verschillende stellingen behandeld en de studenten weten vooraf niet of ze argumenten voor of tegen de stelling moeten verdedigen. Op die manier leren de studenten om een casus van verschillende kanten te benaderen en zich te verplaatsen in een ander.

De studenten komen binnen en de eerste stelling verschijnt op het digibord. De docent maakt een indeling voor het debat. Ondanks licht protest gaan de studenten al snel op de plek zitten die hen is aangewezen. Het debat begint. Er wordt naar elkaar geluisterd, maar de studenten vinden het zichtbaar lastig om in te gaan op de argumenten van een tegenstander. De docent geeft feedback en laat weten dat ze bij de tweede stelling moeten proberen wat meer op elkaar te reageren en de argumenten te onderbouwen met bronnen.

De tweede stelling verschijnt op het digibord: 'Om landen veilig te houden, zijn grenzen nodig'. De eerste argumenten voor de stelling worden gegeven, maar al snel slaat de sfeer om. De studenten verwijten elkaar te fanatiek te zijn en vergelijken elkaar met politieke leiders zoals Wilders en Baudet. De docent sust het en probeert de aandacht terug te brengen naar de stelling. Dan staat er een student op die nog niet heeft gesproken, deze houdt kalm een betoog over de onrechtmatige onteigening van landen. Hij stelt dat het Westen te veel macht heeft over andere landen en noemt allerlei onduidelijke bronnen.

De andere studenten zijn onder de indruk en stellen vragen. De student vraagt de docent of hij een video mag laten zien. Joël twijfelt, maar wil de student wel de kans geven om zijn voorbereide werk te tonen. De student laat een video zien waarin wordt beargumenteerd dat de NOS verhalen verdraait en Nederlanders indoctrineert. Joël wil het afkappen, maar hierdoor escaleert de situatie. Andere studenten zien dit als een bevestiging van de boodschap die zojuist is getoond. "Waarom mogen wij dit niet zien, meneer? Omdat het de waarheid is?" en "U komt

altijd met video's en teksten die positief zijn over onze overheid, maar mogen we dan niet kritisch zijn?".

Na de les probeert de docent te praten met de student die de video heeft laten zien, maar die is niet geïnteresseerd. De student deelt vervolgens in de groepschat van de klas een link waarin wordt aangegeven dat docenten vaak links stemmen en studenten indoctrineren. Wanneer een paar dagen later het meldpunt van Forum voor Democratie wordt geopend om 'indoctrinerende leraren' te melden, delen zoveel mogelijk studenten dit bericht. De boodschap is dat docent Joël zijn mening oplegt en dus door zoveel mogelijk mensen gemeld moet worden.

Waar speelt de casus zich af?

De casus speelt zich voornamelijk af binnen het voortgezet onderwijs, middelbaar onderwijs en hoger onderwijs.

Hoe beïnvloedt desinformatie de kwaliteit van het werk en professionaliteit van de beroepsgroepen die te maken krijgen met deze casus?

Doordat docenten vaak niet goed weten hoe ze moeten omgaan met des- en misinformatie, wordt het niet of nauwelijks besproken. Het bespreekbaar maken van het thema kan bovendien zorgen voor escalatie. Er wordt getwijfeld aan de professionaliteit van de docenten, waardoor studenten bepaalde stof niet goed tot zich krijgen. Het wantrouwen van studenten richting docenten kan schooluitval in de hand werken.

Welke vragen/probleemstellingen komen naar voren in deze casus?

- Op welke manier kunnen docenten aandacht besteden aan des- en misinformatie? Oftewel, wat hebben docenten nodig om desinformatie bespreekbaar te maken?
- Hoe kunnen docenten kritisch zijn op bronnen, zonder afbreuk te doen aan de mening van leerlingen en studenten?

Deze casus is onderdeel van het project [BeeReal](#) (2019-2021).